

Leerkrachthandleiding

De Kindergemeenteraad

Gemeente Raalte

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Week 1: Democratie	5
Week 1: Uitleg over het project ‘De Kindergemeenteraad.’	11
Week 1: Democratie Leestekst.....	12
Richt je partij op!	14
puzzelen maar	16
Week 2: De gemeente Raalte	17
Week 3: Uitwerken van het plan.....	22
Week 3: Plan voor de kindergemeenteraad.....	24
Week 4: Raadslid in de klas.....	25
Week 5: 1 schoolvoorstel voor de kindergemeenteraad.	26
Week 6: Presentatie en Debatteren	27
Debatspel: Ballondebat	29
Debatspel: Zeg eens “uhhhh...”	30
Debatspel: Kettingdebat.....	31
Debatspel: stellingen.....	32
Rollenspel	33
Bijlage 1: Rollenspel	34
Week 6: opbouw presentatie	36
Week 6: lijst met goede vragen	37
Week 6: Lijst met goede argumenten:.....	38
Week 7: Bijeenkomst ‘Dag van de kindergemeenteraad’	39
De winnaar	40
Bronnen:	41

Inleiding

In 2018 heeft de gemeenteraad van Raalte besloten van start te gaan met een kindergemeenteraad.

Het doel van de kindergemeenteraad is om kinderen uit de gemeente Raalte op een speelse manier in aanraking te laten komen met politiek. Ze laten ervaren hoe democratie werkt, hoe het gemeentebestuur in elkaar zit, hoe je een voorstel maakt. En dit vervolgens ook goed kunt presenteren aan een grote groep. Het project bestaat uit een lesprogramma en een raadsvergadering op 'De dag van de kindergemeenteraad' in het gemeentehuis.

De kinderen bereiden zich voor met activiteiten uit deze handleiding. U als leerkracht kiest uit deze handleiding die activiteit die u geschikt vindt voor uw groep.

De kindergemeenteraad wordt voorgezeten door de burgemeester. Iedere school krijgt vijf minuten de tijd om het plan te presenteren. Daarna vindt er per ingediend voorstel een debat plaats. Er kunnen kritische vragen worden gesteld aan de groep die het voorstel heeft gepresenteerd. Het gaat ook ergens om, want de kinderen kunnen voor hun school €2500,- winnen en daarmee zelf hun plan tot uitvoer brengen.

Ieder jaar kunnen 5 scholen deelnemen. Per school mogen 5 leerlingen in de raad zitten. Elke school bepaalt zelf welke 5 leerlingen dat zijn. Deze 5 leerlingen presenteren het projectvoorstel van de school. Hoe u komt tot het beste idee bepaalt u zelf.

Elke school krijgt hulp van een raadslid dat gekoppeld wordt aan de school. Deze kan een workshop of voorlichting geven aan de klas, geïnterviewd worden, meehelpen met het opstellen / scherpstellen van een projectvoorstel en indien nodig de haalbaarheid toetsen binnen het gemeentehuis. Het is wel belangrijk dat er voorstellen komen die echt uitgevoerd kunnen worden. De school is vrij in hoe een plan / voorstel tot stand komt. In deze handleiding staan slechts tips.

Het is de bedoeling de kindergemeenteraad als een jaarlijks project op te zetten, waarbij leerlingen uit groep 7/8 zitting kunnen nemen in de kindergemeenteraad. Scholen kunnen zich hiervoor aanmelden. De opzet en de werkwijze van de kindergemeenteraad is eerst voorgelegd aan verschillende scholen, zodat zij konden meedenken om te komen tot een goed werkbaar plan. De eerste ronde van de kindergemeenteraad is gestart in 2019. Door corona krijgt de kindergemeenteraad pas in december 2022 een vervolg.

De lessen in deze handleiding zijn bedoeld als bron. De school is vrij om hiermee haar eigen lessen samen te stellen.

Het lesprogramma bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Democratie – richt je eigen partij op.
2. Politiek in de gemeente Raalte
3. Uitwerken van het plan
4. Raadslid in de klas
5. 1 schoolvoorstel voor de kindergemeenteraad.
6. Presentatie en debatteren
7. De dag van de kindergemeenteraad

Per week zijn er een aantal mogelijke activiteiten aangegeven.

dit is het symbool voor werkbladen voor leerlingen.

Uw school krijgt een raadslid toegewezen waarbij u terecht kunt voor vragen. Maak tijdig een afspraak met het raadslid, voor de activiteiten van week 4. Gegevens raadslid ontvangt u in een aparte mail. Voor vragen kunt u terecht bij Truus Klein Wolterink.

Mail: truus.klein.wolterink@raalte.nl of per telefoon 06-10651883

Veel plezier en succes!

Groeten,

De werkgroep Kindergemeenteraad

Monique Fidom (Raadslid GemeenteBelangen)

Mark Kampman (Raadslid GemeenteBelangen)

Truus Klein Wolterink (griffier)

Week 1: Democratie

Doel:

De leerlingen leren:

- Wat democratie is en hoe de volksvertegenwoordiging werkt.
- Hoe de volksvertegenwoordiging in Nederland is geregeld.
- Nadenken over hun idealen: wat vinden zij belangrijk?
- Dat er verschillende meningen zijn, zowel in Nederland als in de klas, waardoor de volksvertegenwoordiging ook in groepen (politieke partijen) is in te delen.
- Een eigen partij op te richten met een naam en idealen. Dit leggen ze vast in een muurkrant.

Inleiding:

Brainstorm met de leerlingen over democratie en volksvertegenwoordiging.
Bekijk het volgende filmpje en praat er samen over.

https://www.youtube.com/watch?v=OXPKLzLnAF0&list=PL8yT_kNUNZ6M-oCBnF2gxcH7BWFZn_PUo&index=11&t=0s

**Prodemos:
Nederland is een democratie.
(1:07)**

**Het Klokhuis:
Hoe werkt een democratie?
(2:50)**

<https://www.youtube.com/watch?v=gOSPJRB9rk0>

- Lees de leestekst van week 1: Democratie
- Bekijk het inleidende filmpje met uitleg over de kindergemeenteraad.

Kern:

Iedereen in Nederland mag zijn eigen mening hebben. De één vindt de natuur belangrijk, terwijl de ander graag wil dat er genoeg te doen is in zijn of haar dorp.

Waar ligt jouw voorkeur? Wat vind jij belangrijk?

Met het werkblad kunnen de leerlingen middels foto's brainstormen wat zij belangrijk vinden. Hiermee kunt u kinderen in groepjes (gelijkgestemden) indelen. Dit is het begin van hun partij.

Met deze partij gaat het groepje aan de slag. Geef ze 25 minuten
Ze bedenken:

- een naam voor de partij
- waar ze voor staan. (visie/ Slogan)
- Wat willen ze veranderen/ verbeteren?
- Maak een passende muurkrant.
- (bedenken een logo)

Geef de leerlingen 25 minuten de tijd om de partij op te richten. In iedere partij wordt een woordvoerder gekozen. De woordvoerders presenteren aan het eind van de les hun partij aan de rest van de klas. Elke presentatie mag één minuut duren.

Slot:

Bespreek de partijen met de klas na.

Extra: maak de puzzel (zie leerling bladen)

Verdieping:

Inspireer de groepjes met standpunten op de kaartjes van de volgende blz. Spreek af hoeveel standpunten ze mogen kiezen van de kaartjes en hoeveel ze er zelf moeten bedenken.

Is het de leerlingen opgevallen dat de woorden vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit op de kaartjes staan?

- Wat betekenen deze woorden?
- In welke categorie vallen de meeste standpunten die de leerlingen gekozen hebben?
- Hoe denken de leerlingen over deze categorieën?
- Welke categorie is volgens de partijen het belangrijkste?

Leg uit dat vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit de kernwaarden van de rechtsstaat zijn. In een rechtsstaat hebben burgers rechten, maar ook plichten.

- Vrijheid: Alle mensen in Nederland zijn vrij om te denken, zeggen en doen wat ze willen, maar alleen als ze daarmee de vrijheid en veiligheid van anderen niet in gevaar brengen of de gelijkwaardigheid van anderen ontkennen.
- Gelijkwaardigheid: Alle mensen in Nederland zijn gelijkwaardig. Dit betekent niet dat alle mensen gelijk zijn, want ieder mens is anders. Het betekent wel dat alle mensen op een gelijkwaardige manier behandeld moeten worden. De ene mens is niet meer waard dan de andere.
- Solidariteit: Alle mensen in Nederland moeten het zich aantrekken als anderen in onvrijheid leven of niet gelijkwaardig worden behandeld. Door elkaar te helpen ontstaat er een betere samenleving. Solidariteit betekent ook het opkomen voor de zwakkeren in de samenleving.

Standpunten Bron: **ProDemos** fair voor democratie en rechtsstaat

<p>Er mogen niet meer buitenlanders in Nederland komen wonen. (gelijkwaardigheid)</p>	<p>Op de middelbare school moet je over alle godsdiensten iets leren. (gelijkwaardigheid)</p>
<p>Homo's mogen kinderen adopteren als ze dat graag willen. (gelijkwaardigheid)</p>	<p>De helft van de ministers moet vrouw zijn. (gelijkwaardigheid)</p>
<p>Je mag alles zeggen wat je wilt, ook als het een scheldwoord is. (vrijheid)</p>	<p>Ook kinderen met het syndroom van Down mogen naar de gewone school. (gelijkwaardigheid)</p>

<p>Kinderen moeten een kindervertegenwoordiger kunnen kiezen in de Tweede Kamer. (gelijkwaardigheid)</p>	<p>Kinderen met arme ouders mogen gratis op zwembles. (solidariteit)</p>
<p>Rijke mensen moeten meer belasting betalen dan arme mensen. (solidariteit)</p>	<p>We moeten eerst zorgen dat in Nederland iedereen werk heeft, voor we geld geven aan arme landen. (solidariteit)</p>
<p>Elke leerling in groep 8 zou een dag moeten helpen in een ziekenhuis of zorgcentrum. (solidariteit)</p>	<p>Als je zelf geen donor bent, krijg je ook geen donororgaan als je ziek bent. (solidariteit)</p>

<p>Kinderen en kleinkinderen moeten voor hun (groot)ouders zorgen als die hulp nodig hebben. (solidariteit)</p>	<p>Niemand mag meer hoofddoekjes dragen op straat. (vrijheid)</p>
<p>Tijdens het Suikerfeest moeten moslims vrij kunnen krijgen. (vrijheid)</p>	<p>Alcohol kopen mag pas vanaf 18 jaar. (vrijheid)</p>
<p>Bij een scheiding mag een kind zelf kiezen bij welke ouder het wil wonen. (vrijheid)</p>	<p>Grappen maken over iemands geloof moet kunnen. (vrijheid)</p>

Week 1: Uitleg over het project 'De Kindergemeenteraad.'

Burgermeester Martijn Dadema

<https://youtu.be/IXXO-VJd46s>

Hallo allemaal,

Met dit project ga je leren wat de gemeenteraad is en wat ze doet. De gemeenteraad is een groep mensen die gekozen is, door alle inwoners van de gemeente Raalte van 18 jaar en ouder. Ze proberen er voor te zorgen dat de gemeente Raalte een fijne plek is om te leven, te wonen en te werken.

Om dit goed te begrijpen gaan jullie zelf aan de slag als raadsleden. Je gaat nadenken over wat je belangrijk vindt en je bedenkt een plan waardoor Raalte nog mooier wordt.

Het beste plan van jullie school gaan jullie presenteren op 'De dag van de kindergemeenteraad'. Die dag gaan jullie naar het gemeentehuis. 5 kinderen van je klas worden de kindergemeenteraadsleden. Zij gaan het plan van jullie school presenteren.

In totaal zijn er 5 scholen, 5 plannen en 25 kindergemeenteraadsleden. Zij gaan samen overleggen wat het beste plan is. De winnende school mag het plan echt uitvoeren.

Hoe we dat allemaal gaan doen ontdek je in de verschillende lessen.

Week 1: Democratie Leestekst

Voordat jullie in de klas aan de slag gaan met de Kindergemeenteraad krijgen jullie eerst informatie over democratie en politiek. Het doel is dat jullie weten hoe democratie in Nederland werkt. In deze les leer je wat een democratie precies is en hoe Nederland en Raalte bestuurd worden.

Democratie

Een democratie is een land waar de mensen zelf mogen beslissen wie er regeert en hoe er wordt geregeerd. Omdat we niet allemaal kunnen regeren, kiezen we mensen die namens ons gaan regeren. De mensen die wij kiezen vormen de volksvertegenwoordiging. Die doet wat het woord zegt: het volk vertegenwoordigen.

Als een land democratisch is, luistert de regering naar wat de mensen willen. Natuurlijk kan niet iedereen zijn zin krijgen, maar wel mag iedereen zijn mening geven. Het tegenovergesteld van een democratie is een dictatuur. Daar regeert een dictator, die niet naar de mensen luistert en doet wat hij zelf wil.

Volksvertegenwoordiging

Nederland kent verschillende volksvertegenwoordigingen. Voor het hele land is er de Eerste Kamer en de Tweede Kamer. Ook elke provincie en elke gemeente heeft een eigen volksvertegenwoordiging waarin de mensen vertegenwoordigd zijn. Bij een provincie heet de volksvertegenwoordiging de Provinciale Staten. Bij een gemeente heet dit de gemeenteraad.

Dan is er nog een volksvertegenwoordiging: het Europees Parlement. Deze vertegenwoordigt de mensen van alle landen in Europa en bestaat dus ook uit mensen van al die landen. Het Europees Parlement is opgericht omdat landen in Europa steeds vaker samenwerken in de **Europese Unie**.

Verkiezingen

Elke vier jaar worden de mensen in de volksvertegenwoordiging opnieuw gekozen. Dit geldt ook voor de gemeenteraad. Iedereen die 18 jaar of ouder is, mag gaan stemmen. Je kunt je zelf ook verkiesbaar stellen, maar dan moet je je wel eerst aansluiten bij een politieke partij of zelf een politieke partij oprichten.

Politieke partij

Een politieke partij is een groep mensen die ongeveer hetzelfde denkt over het besturen van het land, de provincie of een gemeente. Mensen die dezelfde mening over politiek hebben, kunnen een politieke partij oprichten. De ideeën van een partij staan in hun partijprogramma.

Als meerder mensen uit een politieke partij gekozen worden, vormen zij samen een zogenaamde fractie. Fracties kunnen klein zijn met soms maar 1 of 2 leden, maar ook (veel) groter.

Als er verkiezingen zijn willen de politieke partijen zo veel mogelijk stemmen krijgen, daarom maken ze reclame voor zichzelf, dat noemen wij campagne voeren. Ze gaan ook extra goed uitleggen wat de partij wil en ze vertellen ook hoe goed ze hun best doen. Ze hangen posters op, delen folders uit enzovoorts om zo veel mogelijk aandacht te krijgen.

Richt je partij op!

Wat vind jij belangrijk?

Kijk naar de verschillende plaatjes. Nummer ze van 1 tot 10.
1 is het meest belangrijk, 10 het minst.

Denk na in wat je graag zou willen veranderen/ verbeteren.

Met kinderen die ongeveer hetzelfde vinden richt je een partij op.

Wat moet je doen?

- Bedenk een naam voor jullie partij
- Bedenk waar jullie voor staan.
- Wat willen jullie veranderen/ verbeteren?
- Maak een passende muurkrant.
- Presenteer in 1 minuut jullie partij aan de klas.

Week 1: Wat vind jij belangrijk? Nr 1 = meest belangrijk 10 = minst belangrijk.

Puzzelen maar!

Allemaal naar het stemlokaal

Kies uit de woorden onderaan de pagina. Schrijf ze op de juiste plaats.

In Nederland hebben we 380 Die hebben allemaal een eigen De mensen die daarin zitten, zijn Zij beslissen wat er moet gebeuren in de gemeente.

Bijvoorbeeld of er meer moeten komen, of alle kinderen gratis naar schoolzwemmen kunnen en wanneer de open mogen zijn.

Elke jaar kiezen we een nieuwe gemeenteraad. Op maart 2018 zijn er weer van de gemeenteraad.

De raadsleden horen allemaal bij een politieke Iedereen vindt andere dingen belangrijk. De ene partij wil dat het goed gaat met het klimaat en de Een andere partij wil dat er genoeg is, zodat mensen zelf hun geld kunnen verdienen. Weer een andere partij wil vooral dat iedereen krijgt in het leven.

Nederland is een democratie. Dat betekent dat je mag op wie je wilt. Hoe meer stemmen een partij krijgt, hoe meer raadsleden van die partij in de gemeenteraad komen.

Als je zelf hebt voor hoe het beter kan in jouw gemeente, kun je ook zelf raadslid proberen te worden. Daarvoor hoef je niet te zijn, en je hoeft ook geen speciale te doen. Wel moet je jaar of ouder zijn.

Kies uit deze woorden:

WIST JE DAT...

Tot 99 jaar geleden alleen mannen mochten stemmen? Vrouwen kregen pas vanaf 1919 stemrecht.

RIJK	GEMEENTERAAD	MANDJE	
6			
	GEMEENTEN	RAADSLEDEN	 KUNSTJES
4			SCHOLEN
DISCUSSIE	PARTIJ	WINKELS	18 VOLWASSEN
NATUUR	CHOCOLA	WERK	STEMMEN
EEN GRATIS TIJSJE	FIETSPADEN	UILSKUIKENS	23 OPLEIDING
IDEEËN	GELIJKE KANSEN		PAASHAZEN

Welkom in gemeente
Raalte

4

Week 2: De gemeente Raalte

Doel:

In deze les leren de leerlingen:

- Welke dorpen horen bij de gemeente Raalte
- Hoe het bestuur van de gemeente Raalte is opgebouwd
- Wat de taken van de gemeente zijn.

Ze leggen hun ontdekkingen vast in een Mindmap en bedenken vragen voor het raadslid wat binnenkort op bezoek komt.

Inleiding:

De les start met een filmpje 2 van Burgermeester Dadema. Hij vertelt over de gemeente Raalte en stelt tussendoor vragen. Na de vraag komt 'BREAK' in beeld. U zet het filmpje op pauze. De leerlingen kunnen op een laptop zoeken naar de antwoorden. De leerlingen kunnen natuurlijk ook gokken en verder kijken. De burgemeester zal het antwoord geven.

<https://youtu.be/wH2VWF-GZk0>

Tekst filmpje 2

Burgemeester: Hallo, hier ben ik weer. De afgelopen week hebben jullie nagedacht over je idealen. Wat vind jij belangrijk in het leven. In de komende les gaat het over de gemeente Raalte. Ik ga je vertellen hoe we in Raalte werken. Dat doen we in de vorm van een soort quiz. Ik stel een vraag, je leerkracht zet de film op pauze, en jullie gaan op zoek naar de antwoorden. Als je op Play drukt vertel ik de antwoorden en leg ik het aan je uit. Jullie sluiten de les af met een quiz.

Klaar? Daar gaan we.

Welkom in de gemeente Raalte. Ik heb 2 vragen voor jullie:

- Welke dorpen horen er allemaal bij de gemeente Raalte?

De volgende dorpen horen bij de gemeente Raalte: Raalte, Nieuw Heeten, Heeten, Heino, Mariënheem Laag Zuthem, Liederholthuis, Luttenberg en Broekland. 9 do

- Hoeveel mensen wonen er in de gemeente Raalte?

In de gemeente Raalte woonden per 1-1-2019: 37.513 inwoners

✓ *Per 1-1-2022 heeft Raalte 38.141 inwoners*

Wat regelt de gemeente allemaal, kunnen jullie een aantal dingen bedenken?

- uitgeven paspoorten en rijbewijzen
- ophalen van afval
- aanleggen van wegen en parkeerplaatsen
- onderhouden van speelplaatsen en parkjes
- regelen waar gebouwd mag worden en wat er gebouwd mag worden
- verenigingen en sportclubs steunen (bijvoorbeeld met subsidie: geld)
- mensen met weinig geld helpen
- een rolstoel of rollator regelen voor mensen die moeilijk kunnen lopen

Om nu te zorgen dat het allemaal netjes wordt geregeld is er een bestuur in de gemeente Raalte, Dacht je misschien dat ik de baas was? Nou dat heb je dan mis. Ik ben niet de baas. Ik zorg dat we op een goede manier komen tot beslissingen en ik zorg voor de veiligheid in de gemeente. Dat doe ik niet alleen. Samen met de wethouders bedenken nieuwe plannen voor de gemeente. De wethouders zorgen dat alles goed is geregeld in de gemeente. Maar ook de wethouders zijn niet de baas. Hun plannen gaan pas door als de gemeenteraad die plannen goed vindt. Wethouders werken veel samen met de burgemeester. Samen vormen zij het "college van burgemeester en wethouders". Ze worden gekozen door de gemeenteraad.

Burgemeester: Wie zijn dan wel de baas? de gemeenteraad is de baas in de gemeente. De mensen in de gemeenteraad heten raadsleden. Zij beslissen wat er in de gemeente gebeurt, en ze controleren of de burgemeester en de wethouders hun werk goed doen. Raadsleden moeten goed luisteren naar de inwoners van de gemeente. Want raadsleden zijn volksvertegenwoordigers. Iedere vier jaar mogen de inwoners stemmen wie er in de gemeenteraad mogen. Eigenlijk zijn dus de inwoners zelf de baas in de gemeente!

In maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen geweest. Dat betekent dat er nu andere/ nieuwe mensen in de gemeenteraad zitten. Ook zitten er nu andere mensen in het college van burgemeester en wethouders. De burgemeester is nog steeds Martijn Dadema, hij wordt niet gekozen. Maar er zijn wel nieuwe wethouders. Tot 2 juni 2022 had Raalte 5 wethouders, vanaf 2 juni heft de Gemeente Raalte 4 wethouders die al het werk onderling verdelen. 1 wethouder is nog dezelfde: Gerria Toeter, Ben Nijboer, Breun Breunissen en Alexander Kreule zijn nieuw.

Als je 18 jaar of ouder bent mag je stemmen. Je meester of juf heeft een filmpje waarin dat heel duidelijk wordt uitgelegd. Mensen die mogen stemmen kiezen iemand van de stemlijst. Meestal kiezen ze voor iemand die een mening of standpunten heeft die past bij de persoon die kiest. Nu zitten de mensen die in 2018 zijn gekozen door de inwoners van de gemeente Raalte. Herken je iemand van je eigen dorp? De mensen in de gemeenteraad horen bij een politieke partij. Ze hebben hun mening en hun plannen. Door met elkaar te overleggen kiezen ze de beste plannen uit en verdelen ze het geld. Dit overleggen ze in een raadsvergadering. Inwoners van Raalte mogen allemaal aanwezig zijn op de publieke tribune.

De gemeenteraad leest de plannen, stelt daar vragen over. Dit heet debatteren. Na het debat gaan ze stemmen over het plan. Als meer dan de helft voor is, gaat het plan door.

Hoeveel mensen zitten er in de gemeenteraad? BREAK 25

Ken jij de partijen die in de gemeenteraad zitten? BREAK

GB, BB, CDA, VVD, PVDA, GL, D66,

Burgermeester: Een aantal van deze mensen gaan jullie trouwens ook helpen met jullie plannen. Bij hen kun je terecht voor vragen. Het is natuurlijk wel de bedoeling dat jullie plan er echt komt. Maar het is hoog tijd dat de vergadering begint.... Ik kom zo bij je terug.

Nou dat was best veel informatie. Weet je het allemaal nog? Je meester of juf heeft een quiz om nog even te testen wat je allemaal weet.

Veel succes en ik zie je op 'De dag van de Kindergemeenteraad'

Kern:

- Maak na afloop van de filmpjes een Mindmap over de Politiek in Raalte en de taken van de gemeente.
- Bekijk een extra filmpje waarin kort wordt uitgelegd hoe het bestuur binnen de gemeente is geregeld. <https://www.youtube.com/watch?v=npVXufy483c>

Wie is de echte baas in een gemeente?
(1:01)

- Er is ook een quiz. Maak er een 'Ren je rot- spel van' of ga naar Kahoot.it en doe de quiz online op de laptop, computer of telefoons.

Wil je de quiz van week 2 spelen m.b.v. een Kahoot?

Login bij je eigen Kahoot account en zoek op 'Kindergemeenteraad Raalte'. Klik de quiz aan en druk op PLAY.

Vragen Quiz.

Hoeveel dorpen heeft de gemeente Raalte

- 10
- 9**
- 8

Hoeveel raadsleden zitten er in de Raalter gemeenteraad

- 25**
- 150
- 15

Hoe heet de burgemeester van Raalte ?

- a. Wout Wagenmans
- b. Mark Kampman
- c. **Martijn Dadema**

Hoe heet iemand die in de gemeenteraad zit?

- a. **Een raadslid**
- b. Een wethouder
- c. Een kiesman

De burgemeester is hoofd van de brandweer en politie.

- a. **Waar**
- b. Niet waar

De grootste partij in Raalte is?

- a. CDA
- b. VVD
- c. **Gemeente Belangen**

Als raadsleden het niet met elkaar eens zijn en hier in de raadsvergadering over praten heet dit?

- a. Ruzie
- b. **Een debat**
- c. Een referendum

Wie voert uit wat de gemeenteraad besluit?

- a. Alle inwoners van Raalte
- b. **Het college van Burgemeester en wethouders**
- c. De gemeenteraad

Hoe word je raadslid?

- a. Als je een hele grote mond hebt
- b. Je gaat solliciteren bij de burgemeester
- c. **Je wordt gekozen door het volk, door de inwoners van de gemeente waar je woont.**

Hoe oud moet je zijn om in de gemeenteraad te zitten?

- a. 16
- b. **18**
- c. 21

Afsluiting:

Binnenkort komt een raadslid op bezoek in de klas. De verschillende partijen bedenken vragen voor dit raadslid.

Er kan ook verder gewerkt worden aan het brainstormen over 'het voorstel' voor de kindergemeenteraad.

Week 3: Uitwerken van het plan

Doel:

In deze les leren de leerlingen:

- Door te brainstormen samen te komen tot een plan
- Het plan te toetsen aan de gestelde kaders en aan de visie van hun partij.
- Onderzoek doen naar de haalbaarheid van het plan.

Inleiding:

Zoals we al hoorden in het filmpje met burgemeester Dadema mogen wij de gemeente Raalte een beetje mooier maken. We mogen komen met een plan / voorstel voor de kindergemeenteraad. In die raad zitten in totaal 25 kinderen van 5 verschillende scholen die allemaal een plan hebben. Door met elkaar te debatteren komt de kindergemeenteraad uiteindelijk tot het beste plan. Dat plan zal ook uitgevoerd worden.

Richtlijnen voor het voorstel voor de kindergemeenteraad Raalte (zie ook werkblad week 3 voor de leerlingen)

1. Het voorstel mag van alles zijn: We gaan voor de kinderen geen voorbeelden noemen om zo breed mogelijke input te genereren. Het moet wel haalbaar zijn.
Te denken valt aan: een evenement, een speurtocht, sportactiviteit, speeltoestel, goed doel etc.
2. Het moet voor alle of veel inwoners / kinderen in de gemeente Raalte toegankelijk zijn of gebruikt kunnen worden.
3. De kosten van het voorstel zijn maximaal € 2.500,-- Denk er wel aan dat je ook rekening moet houden met bijvoorbeeld kosten voor plaatsing, organisatiekosten en andere bijkomende kosten zoals voor de promotie of bekendmaking.

denkvragen

- Hebben veel mensen iets aan jullie idee?
- Helpt jullie idee een probleem op te lossen?
- Is er goed na gedacht over de uitvoering?
- Wie kunnen je helpen bij de uitvoering.
- Is het echt haalbaar? Wat is er allemaal voor nodig?
- Doe onderzoek naar de kosten en maak er een lijstje van.
- Past het plan bij de idealen van jullie partij?

Kern:

De leerlingen gaan in de verschillende fracties aan de slag met het uitwerken van hun idee. Het werkblad kan per groepje uitgereikt worden zodat ze terug kunnen lezen wat de eisen zijn.

Tijdens het brainstormen/ uitwerken van het idee komen er wellicht ook vragen. Bekijk met elkaar de vragen. Hoe kunnen we achter de antwoorden komen? *Kijken op internet, een expert bellen, etc.*

Ook het raadslid kan wellicht helpen. Noteer de vragen zodat ze niet vergeten worden.

Afsluiting:

Korte ronde waarin de ideeën kort worden verteld. Geef elkaar tips en aanvullingen.

Lijken ideeën op elkaar?

Noteer de vragen voor het raadslid (wellicht handig om ze alvast door te mailen dan kan het raadslid zich voorbereiden.)

Week 3: Plan voor de kindergemeenteraad.

Richtlijnen voor het voorstel voor de kindergemeenteraad Raalte

1. Het voorstel mag van alles zijn. Wees maar lekker creatief. Maar het moet wel haalbaar zijn.
2. Het plan moet voor alle of veel inwoners/kinderen in de gemeente Raalte toegankelijk zijn of gebruikt kunnen worden.
3. De kosten van het voorstel zijn maximaal € 2.500,--

Denk er wel aan dat je ook rekening moet houden met bijvoorbeeld kosten voor plaatsing, organisatiekosten en andere bijkomende kosten zoals voor de promotie of bekendmaking.

- Hebben veel mensen iets aan jullie idee?
- Helpt jullie idee een probleem op te lossen?
- Is er goed na gedacht over de uitvoering?
- Wie kunnen je helpen bij de uitvoering.
- Is het echt haalbaar? Wat is er allemaal voor nodig?
- Doe onderzoek naar de kosten en maak er een lijstje van.
- Past het plan bij de idealen van jullie partij?

Week 4: Raadslid in de klas.

Doel:

In deze les leren de leerlingen:

- Vragen te bedenken voor het raadslid
- Ze maken onderscheid tussen algemene 'leuke' vragen en inhoudsvragen.
- Een interview af te nemen
- Vragen te stellen zodat hun voorstel verder komt

Aansluitend werken ze hun plan voor de kindergemeenteraad verder uit en denken alvast na over een presentatievorm.

De leerkracht en het raadslid stemmen af wanneer het bezoek plaats vindt. Het aan de school gekoppelde raadslid neemt contact op met de leerkracht. Spreek af wanneer en hoelang het raadslid op bezoek komt.

Inleiding:

Het bezoek bestaat uit:

- Korte presentatie van het raadslid, wie hij/zij is, hoe hij/zij in de raad is gekomen, voor welke partij, belangrijkste standpunten. (afgesproken is dat het geen campagne uurtje gaat worden).
- Muurkranten worden bekeken. Welke liggen dicht bij elkaar/ overeenkomsten/ verschillen.
- Interview

Bereid met de leerlingen het interview voor. Laat ze nadenken over algemene 'leuke' vragen en inhoudsvragen.

Kern:

Het raadslid gaat de groepjes langs om de voorstellen te voorzien van advies en er vragen over te beantwoorden.

Afsluiting:

Aan het eind van de bijeenkomst geeft het raadslid de opdracht dat de klas komt tot 1 voorstel van de school. Wellicht kunnen ideeën samen worden gevoegd tot een nog mooier plan. Alles mag, partijen mogen samen gaan, er mag gestemd worden voor de huidige plannen, als er maar 1 plan van de school komt. Welk plan het wordt beslist uiteindelijk de school zelf. Het is aan de leerkracht om de knoop door te hakken.

Week 5: 1 schoolvoorstel voor de kindergemeenteraad.

Doel:

De kinderen leren:

- Te argumenteren om te komen tot 1 schoolvoorstel voor de kindergemeenteraad.
- Met elkaar te brainstormen hoe de presentatie eruit zal moeten zien.
- Te beargumenteren wie de school zal vertegenwoordigen in de kindergemeenteraad.

Inleiding:

School bepaalt zelf welk voorstel ze inbrengen. Voorstellen mogen worden samengevoegd, er mag gestemd worden voor het beste voorstel van de klas. Met de hele klas komen tot een nieuw nog niet eerder bedacht voorstel mag ook. Mits het maar voldoet aan de richtlijnen van week 3.

Bedenken hoe jullie het gaan presenteren om de Kindergemeenteraad te overtuigen.

Denk aan:

- poster
- maquette
- begroting
- speech
- filmpje
- PowerPoint
-etc.

De presentatie op 'De dag van de Kindergemeenteraad' mag 5 minuten duren!!!

Kern:

Ga aan de slag en verdeel de taken. Het is leuk als de hele klas meehelpt.

Afsluiting:

Beslis welke 5 kinderen van de groep zitting gaan nemen in de kindergemeenteraad.

Hier zijn geen richtlijnen voor. U kunt als leerkracht zelf beslissen, met uw klas stemmen etc.

Week 6: Presentatie en Debatteren

Doel:

In deze les:

- Oefenen de leerlingen met het houden van een betoog (presentatie) en debatteren.

Aansluitend wordt er uitgelegd wat er tijdens de kindergemeenteraad van de leerlingen wordt verwacht.

Het definitieve voorstel door de (gekozen) kinderraadsleden aan de hele groep gepresenteerd.

- Bedenkt de klas zoveel mogelijk vragen.
- Denken de leerlingen vast na over argumenten die andere scholen kunnen inbrengen voor of tegen hun voorstel. Ze bedenken alvast reacties erop.
- Kan er geoefend worden met verschillende debat-vormen.

Inleiding:

De 5 leerlingen die de school gaan vertegenwoordigen oefenen hun presentatie/ betoog.

Scherp dit met ze aan en reflecteer m.b.v. deze tips. (zie ook leerlingenblad week 6)

HOE BOUW JE EEN BETOOG OP?

INLEIDING

1. Benoem het onderwerp en jouw standpunt.
2. Gebruik signaalwoorden zoals: *ik vind, ik ben van mening dat..., in mijn ogen moet...*

KERN

1. Noem een voor een jouw belangrijkste argumenten.
2. Begin elk nieuw argument op een nieuwe alinea;
3. Start elk nieuw argument met een signaalwoord: *om te beginnen, vervolgens, ook, bovendien, daarnaast, ten slotte*

Noem in je slot nog eens kort jouw standpunt en je belangrijkste argument(en)
Gebruik signaalwoorden voor een conclusie: *dus, al met al, kortom*

Laat een filmpje zien met tips voor debatteren:
<https://www.youtube.com/watch?v=n3oEqgrQ2jI>

Debatteren: Tips & Tricks
(2:43)

Kan er nog iets toegevoegd worden aan de presentatie?

Kern:

Vertel de opbouw van het debat tijdens de dag van de kindergemeenteraad.:

1. De 5 kinderen van de school verzorgen samen de presentatie (betoog) voor de kindergemeenteraad.
2. Er volgt een vragenronde waarbij andere scholen vragen gaan stellen over het voorstel.
3. Daarnaast volgt er een debat. Met argumenten voor of tegen probeer je de rest van de kindergemeenteraad over te halen om voor jouw voorstel en tegen de andere voorstellen te stemmen.
4. Tot slot volgt er een stemming. Bij elk plan mag elk kinderraadslid aangeven of je voor of tegen stemt, maar je mag niet op je eigen voorstel stemmen.

Oefenen van de presentatie:

- Laat de kinderen die in de kindergemeenteraad zitten hun voorstel aan de rest van de klas presenteren.

Laat de klas tips en tops geven over de presentatie. Het bovengenoemde filmpje kan gebruikt worden als uitgangspunt.

- Na afloop van de presentatie mag de rest van de klas vragen stellen. Laat de kinderen kritische vragen stellen, zodat de kinderraadsliden kunnen oefenen de dag van de kindergemeenteraad.

Noteer de vragen die bedacht zijn op het blad: Week 6: Lijst met goede vragen. Misschien zijn dit ook wel vragen die tijdens de dag van de kindergemeenteraad gesteld kunnen worden aan andere scholen.

- Evalueer met de klas wat goed ging en waar tijdens de dag van de kinderraad extra op moet worden gelet.
- Bedenk met elkaar wat argumenten voor en tegen het voorstel kunnen zijn. Noteer die op het blad argumenten.
- Eventueel kunnen ook argumenten bedacht worden bij de voorstellen die zijn afgefallen.

Afsluiting:

Sluit af met een debatspel. Bron: www.debatindeklas.nl

Debatspel: Ballondebat

Leerdoel

De basisbeginselen van het debat begrijpen.

Opdracht

Vraag vijf vrijwilligers om naar voren te komen. Laat elke vrijwilliger een bekende Nederlander kiezen (bijvoorbeeld Max Verstappen, Enzo Knol, Nikkie Tutorials, Martien Meiland).

Deze vijf BN'ers maken gezamenlijk een ballonvlucht. Het is een heerlijke dag en iedereen geniet van het uitzicht. Maar dan gaat het helemaal mis! De ballon dreigt tegen de plaatselijke kerk aan te vliegen! Om snel op te stijgen moeten twee BN'ers overboord worden gegooid.

Ronde 1

Elke ballonvaarder moet in een speech van maximaal één minuut aangeven waarom hij beslist in de ballon moet blijven zitten. Het publiek heeft de belangrijkste functie. Zij bepaalt wie mag blijven!

De ballon maakt snel hoogte en de ballonvaarders gaan verder met hun tocht. Maar het gaat wéér mis! De ballon dreigt tegen een ander hoog gebouw aan te vliegen. Deze keer kan slechts één iemand blijven.

Ronde 2

Elke ballonvaarder moet dit keer een speech houden over waarom de andere twee beslist niet in de ballon mogen blijven zitten – waarom zij misbaar zijn! Sluit af met applaus voor de winnaar van het ballondebat!

Feedback

Richt je niet op je medestanders, maar op het publiek. Als je wilt overtuigen, bedenk je dan altijd op wie jij je moet richten. Stem je boodschap af op degene die je wil overtuigen. Redeneer dus niet vanuit het eigenbelang ("Ik, Jan Smit, wil nog een CD uitbrengen"), maar vanuit het belang van de jury ("Ik wil jullie opvrolijken met een aantal nieuwe, leuke liedjes!").

Variatie

In plaats van BN'ers of andere personen kunnen de ballonvaarders voorwerpen vertegenwoordigen. Denk aan keukenvoorwerpen of gereedschap.

Fun-factor: ★★★★★ Niveau: ★☆☆☆☆

Debatspel: Zeg eens “uhhhh...”

Leerdoel

Bewustwording van hoe vaak we “uhhh...” zeggen.

Opdracht

Verdeel de groep in twee teams. Zij gaan in twee rijen tegenover elkaar staan.

Het eerste lid van team A krijgt een woord (bijvoorbeeld: uitgaan, de leukste leraar, de krant) en de opdracht daar een minuut lang over vol te praten. Maar als hij “uhhh” zegt is hij af. Het andere team moet daarvoor op tafel slaan. Zij krijgen vervolgens de beurt.

Dat andere team mag dan over hetzelfde woord praten, maar hoeft slechts de resterende tijd vol te maken. Dit kan dus betekenen dat een lid van team A 55 seconden vol praat en dan ineens “uhhh” zegt, waardoor een lid van team B nog maar vijf seconden hoeft vol te praten.

Bij twijfel (of er wel “uhhh...” is gezegd) beslist de docent. Opsommingen en overduidelijk niet ter zake doende informatie leidt ook tot verlies van de beurt.

Feedback

Het veelvuldig gebruik van “uhhh...” wordt gezien als een teken van zwakte of onzekerheid. Het publiek denkt dan dat de spreker niet goed weet waarover hij spreekt en of het wel echt zo is als hij zegt. Dat is vernietigend voor je overtuigingskracht. Daarom is het van belang om inzicht te hebben in hoe vaak je “uhhh...” zegt en dit zoveel mogelijk te beperken.

Fun-factor: ★★★★★

Niveau: ★☆☆

Debatspel: Kettingdebat

Leerdoel

Bedenken van argumenten en snel reageren op elkaar.

Opdracht

Verdeel de groep in tweeën en laat de twee groepen in rijen tegenover elkaar zitten. Geef de groep een stelling (zie volgende blz.). De ene helft is voor de stelling, de andere helft tegen. Om en om komen voor- en tegenstanders aan de beurt. De eerste voorstander is de eerste in de rij en geeft een eigen argument. De eerste tegenstander reageert daar kort op of geeft een eigen argument. En zo gaat het verder tot het einde van de rij en dus iedereen een keer heeft gesproken.

Feedback

Vraag aan de debaters wat ze makkelijker vonden: zelf een argument bedenken of reageren op de ander? Meestal zie je dat in het heetst van de strijd debaters vooral op elkaar reageren. Maar de zwakte van de tegenstander zit vaak in wat bewust of onbewust wordt verzwegen. Daarom doe je er goed aan om goed bij jezelf na te gaan wat de tegenpartij verzwijgt!

Variatie

Als het een grotere groep betreft, laat eventueel een aantal mensen jureren. Zij moeten bepalen welke kant (voor of tegen) het kettingdebat heeft gewonnen en wie de beste spreker was.

Fun-factor: ★★★★★

Niveau: ★☆☆☆☆

Debatspel: stellingen

- Het illegaal downloaden van muziek en films moet harder worden aangepakt
 - Ouders moeten zelf betalen voor schoolboeken
 - De basisbeurs voor studenten moet blijven bestaan
 - Nederland moet haar ontwikkelingshulp terugbrengen naar het Europees gemiddelde
 - Er moet een internettaks komen om kranten te helpen
 - De pensioengerechtigde leeftijd moet omhoog
 - Vrijheid van meningsuiting moet onbegrensd zijn voor politici
 - 1x per maand op zaterdag naar school is een goed idee
-
- Nederland moet een gekozen premier krijgen
 - De stemgerechtigde leeftijd moet omlaag naar 16 jaar
Of: Je moet kunnen stemmen als je 16 bent
 - Nederland moet een stemplicht invoeren
Of: Iedereen moet verplicht stemmen
 - Mensen die veel belasting betalen, moeten meer stemrecht krijgen
 - Nederland moet stemmen per internet of sms mogelijk maken
-
- Jongeren moeten verplicht een deel van hun middelbare schooltijd in een andere lidstaat doorbrengen
 - Alle lidstaten van de EU moeten het homohuwelijk legaliseren
 - Er moet een Europese belasting komen op kerosine
 - De EU moet lidstaten verplichten om een minimum aan onderwijs uit te geven
 - Europa moet een direct door het volk gekozen president krijgen
-
- Plastic tasjes in supermarkten moeten worden verboden
 - Lantaarnpalen moeten 's nachts uit worden gezet
 - Milieugroeperingen die de wet overtreden moeten worden verboden
 - Nederland moet opnieuw de autovrije zondag invoeren
 - Schiphol mag niet groter worden als dat ten koste gaat van het milieu

Rollenspel

Verdeel de klas in 4 groepen. Elke groep kiest een spreker. Deze speelt de rol van iemand van een partij. Wie je bent en wat je wilt, kun je lezen op je papier.

(zie bijlage. Knip de vier beschreven rollen los.)

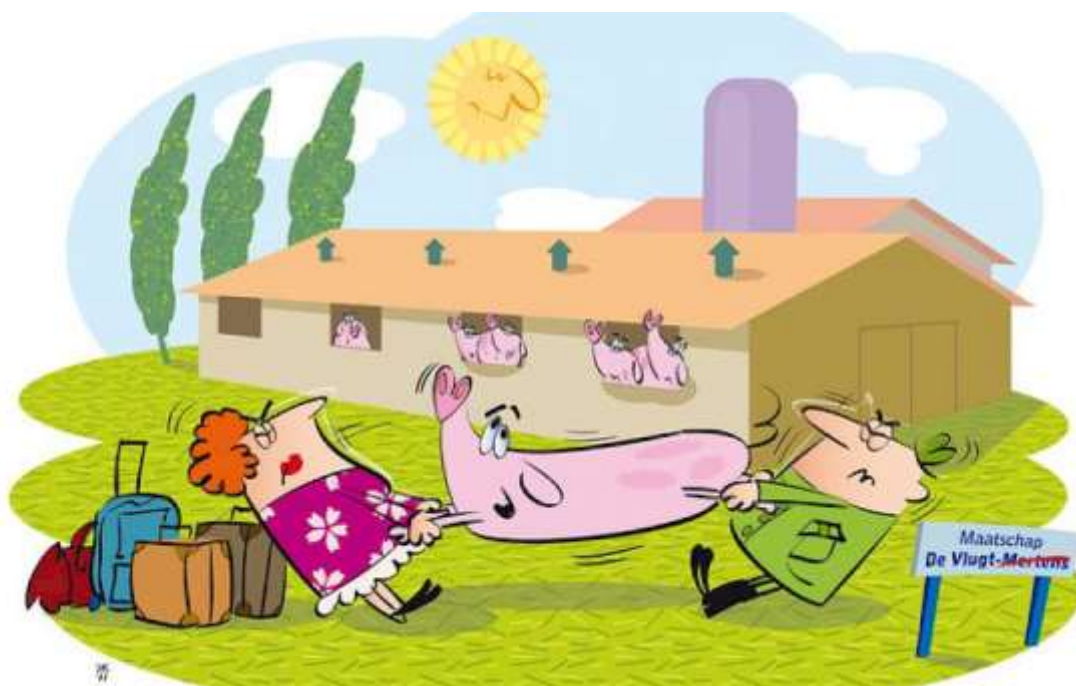
Opdracht: Je moet met de anderen overeenstemming bereiken over het volgende punt:

Er zijn veel te veel varkens in ons land. Iedereen is het erover eens dat het er minder moeten zijn. Binnen een jaar moet het aantal varkens in ons land tot de helft worden teruggebracht. Hoe doe je dat?

Laat elke spreker zijn standpunt presenteren. (groepjes bedenken met elkaar een betoog)

Bedenk vragen voor elkaar en stel ze. . (groepjes bedenken met elkaar vragen)

Voer een debat met elkaar met argumenten voor en tegen.
Bedenk samen een oplossing voor het probleem.

Bijlage 1: Rollenspel

Knip de vier beschreven rollen los. Elke speler krijgt alleen zijn eigen rol te lezen.

Jij bent:

Boer Koos, lid van de Boerenpartij

- Jij bent varkensboer. Je hebt pas een nieuwe stal laten bouwen. Die is supermodern: er komt geen stank uit, de mest wordt netjes opgevangen en verwerkt tot droge mest. Die droge mest is weer goed voor de grond. Je gebruikt gezond voer. Er worden geen kunstmiddelen zoals groeistoffen aan toegevoegd.
- Er zijn twaalf miljoen varkens in ons land. Dat moeten er over een jaar zes miljoen zijn. Jij vindt die tijd veel te kort! Geen enkele boer kan in zo'n korte tijd iets anders zoeken om van te leven. Dat betekent dat de kleine boeren de varkens zullen moeten verkopen en zonder werk zitten.

Jij wilt:

- Dat het verminderen van de varkens niet binnen één, maar binnen vijf jaar gebeurt.
 - Dat de boer vijfhonderd euro krijgt voor elk varken dat hij inlevert.
-

Jij bent:

Mevrouw Stoffels, lid van de milieupartij

- Jij woont zelf in de stad. Je bent een natuurliefhebber. Je bent het met de stelling eens: binnen een jaar de helft van de varkens weg. Ze leveren immers veel stank en mest op. Daarbij komt dat de varkens het erg slecht hebben. De stallen zijn meestal te klein, de varkens leven in het donker, ze krijgen voer met groeistoffen.
- Boeren die zonder werk komen te zitten, moeten van hun boerderij een kampeerboerderij maken. Zo komen ze toch aan geld. En veel andere mensen komen zo gemakkelijker in contact met de natuur.

Jij wilt:

- Dat het aantal varkens binnen een jaar is gehalveerd.
 - Dat iedere boer die van zijn boerderij een kampeerboerderij maakt, daarvoor geld krijgt.
-

Jij bent:

Meneer Houten, lid van de partij van mensen die onder andere in de slachthuizen werken

- Jij woont in de stad. Je werkt zelf in een groot slachthuis. Daar worden vooral varkens geslacht. Bijna alles gaat automatisch, maar toch werken er in de slachterij honderd mensen. En zo zijn er meer slachterijen. Als er minder varkens komen, wordt er minder geslacht. Er zullen dus veel mensen werkloos worden.

Jij wilt:

- Dat de varkensstapel binnen drie jaar is gehalveerd. Dan hebben mensen de tijd om naar een andere baan te zoeken.
 - Dat de boeren koeien gaan houden in plaats van varkens. Die leveren minder overlast. De slachterijen kunnen dan omschakelen op het slachten van koeien.
-

Jij bent:

Mevrouw Lents, lid van de partij die opkomt voor de kopers, bijvoorbeeld van vlees

- Jij woont zelf in een dorp. Je onderzoekt of spullen die winkels en fabrieken verkopen goed zijn. Mensen die klachten hebben kunnen jou bellen. Jij onderzoekt dan of ze gelijk hebben. Jij vindt dat varkens op de boerderij het slecht hebben: te kleine hokken, met te veel dieren in een ruimte, altijd in het donker. Dat mag niet. Maar: als er minder varkens komen, gaat de prijs van het varkensvlees flink omhoog! Dus zal de koper van het vlees de dupe zijn. Die moet zeker tweemaal zoveel gaan betalen voor dezelfde hoeveelheid vlees.

Jij wilt:

- Dat de boeren betere en grotere stallen bouwen. Zo krijgen de varkens meer ruimte en licht.
- Dat het vlees niet duurder wordt. Dan moet de boer maar minder gaan verdienen.

Week 6: opbouw presentatie

HOE BOUW JE EEN BETOOG OP?

INLEIDING

1. Benoem het onderwerp en jouw standpunt.
2. Gebruik signaalwoorden zoals: *ik vind, ik ben van mening dat..., in mijn ogen moet....*

KERN

1. Noem een voor een jouw belangrijkste argumenten.
2. Begin elk nieuw argument op een nieuwe alinea;
3. Start elk nieuw argument met een signaalwoord: *om te beginnen, vervolgens, ook, bovendien, daarnaast, ten slotte*

Noem in je slot nog eens kort jouw standpunt en je belangrijkste argument(en)
Gebruik signaalwoorden voor een conclusie:
dus, al met al, kortom

Week 7: Bijeenkomst 'Dag van de kindergemeenteraad'

De dag van de kindergemeenteraad is op vrijdag 9 december 2022. De dag begint om 9.00 uur en zal rond 12.30 uur afgelopen zijn.

Het programma volgt nog.

De winnaar

De school met het winnende voorstel krijgt € 2500,-- om het plan uit te voeren. De school, gemeente en het betrokken raadslid houden contact om af te stemmen of er hulp nodig is bij de uitvoering van het winnende plan.

De evaluatie

Tussendoor steeds met raadslid om bij te sturen, vragen tussendoor gerust stellen. Leg ze ook vast. Na afloop wordt er een evaluatie gehouden.

Bronnen:

Dit project is mede tot stand gekomen m.b.v. de volgende bronnen:

- Gemeente Leeuwarden: Kinderraad lesmateriaal
<https://www.gemeenteraadleeuwarden.nl/nl/politiek-en-onderwijs/kinderraad>
- Prodemos <https://prodemos.nl/voor-scholen/voor-basisscholen/>
Doe-boek gemeenteraadsverkiezingen
<https://www.prodemos.nl/wp-content/uploads/2018/02/Doeboek2018-lowres.pdf>
- Debat in de klas <http://www.debatindeklas.nl/>

